

GD Rundveedierenarts Anja Smolenaars:

Bloederkalveren

“Het is flink schrikken wanneer je voor het eerst bloederkalveren ziet. Ogenscheinlijk normale dieren, maar wel met allemaal bloedingen op de huid. Vaak zijn het dieren die gemiddeld tien tot veertien dagen oud zijn en het lijkt wel alsof de kalveren zijn geprikt met een riek of gebeten door een hond. Toch worden deze kalveren gezond geboren en drinken ze prima biest. Maar na een dag of tien beginnen ze **spontaan te bloeden**, vooral op de oren en de rug. Ook bij het geven van injecties bloeden de kalveren te lang na. De meeste kalveren sterven uiteindelijk na een paar dagen door het grote bloedverlies, slechts een handvol overleeft de aandoening. Dierenartsen en veehouders hebben verschillende therapieën gebruikt (pijnstillers, antibiotica, vitamines en bloedtransfusies), maar geen van alle succesvol.

Sinds al ruim een jaar worden bij de GD Veekijker en via de afdeling pathologie steeds meer kalveren met deze huidbloedingen gemeld. Voorheen kwamen dergelijke meldingen slechts één of twee keer per jaar binnen. Vaak vonden we bij die kalveren een acute BVD-infectie. Maar vanaf september 2008 werd het **aantal meldingen steeds hoger** en werd er bij de meeste kalveren geen BVD-infectie aangetoond. De alarmbellen gaan dan rinkelen en een pilotonderzoek is gestart. Daarbij onderzoeken we kalveren en bedrijven om zo achter gemeenschappelijke factoren te komen die een oplossing brengen voor dit probleem.

De kalveren worden gemeld uit heel Nederland en meestal treft bloederziekte meer kalveren per bedrijf, tot wel zes kalveren. De verdeling tussen vaars en stierkalf is gelijk. De huidbloedingen werden gezien **bij verschillende rassen** (HF rood, HF zwart, Belgisch Blauw, Fleckvieh). Ook de vaders waren divers, van eigen stieren tot aan KI-stieren van diverse organisaties. De moeders waren soms vaarzen, soms oudere kalfskoeien. Op de bedrijven werden verschillende standaard behandelingen toegepast zoals IBR, pinkengriep en Rota/coronavaccinaties. Het percentage gebruikte vaccinaties of medicijnen zoals tegen coccidiose of cryptosporidiose was niet anders dan op bedrijven zonder deze bloederkalveren.

Opvallend is wel het **hoge percentage gebruik van een bepaald BVD-vaccin (85%)**. Maar er zijn ook bedrijven waar wel bloederkalveren voorkomen, maar deze entstof niet gebruikt is. Een oorzakelijk verband kan niet gelegd worden. Het percentage bedrijven dat tegen Blauwtong had gevaccineerd kwam overeen met het landelijke percentage BT-entingen. Bij pathologisch onderzoek van de bloederkalveren kwam naar voren dat alle kalveren een beenmergafwijking hadden. In het beenmerg worden bloedplaatjes en witte bloedcellen gemaakt. Bij deze kalveren werkte het beenmerg niet meer of onvoldoende waardoor ze te weinig bloedplaatjes

hadden en de stolling verstoord werd. Daarnaast hadden ze onvoldoende witte bloedcellen waardoor hun afweer erg laag was en ze extra vatbaar waren voor infecties. Bij enkele dieren werd dan ook naast de beenmergafwijking een infectie gevonden zoals longontsteking. Op het bedrijf hadden deze kalveren daar niet zichtbaar last van, de bloedingen en zwakheid door een tekort aan bloed overheersten.

Momenteel staat de teller van kalveren met huidbloedingen op 131 van 62 verschillende bedrijven. Daarnaast zijn er nog negen kalveren van negen bedrijven gevonden waarbij BVD wel werd gevonden. **Ook in Duitsland, België, Frankrijk, Italië en Groot-Brittannië** worden kalveren met deze ziekte gemeld met hetzelfde beeld als wij in Nederland zien. Er is contact met de andere Europese landen om samen de oorzaak te achterhalen. Bloederziekte is een internationaal probleem en alhoewel we nog geen oplossing kunnen geven, werken we er hard aan om gezamenlijk verder te komen. Daarom wil de GD graag kalveren met bloederziekte blijven ontvangen en monitoren. Hoe meer informatie we krijgen hoe sneller een oplossing in zicht komt.”

GD-Veekijker

Met haar monitoringswerkzaamheden waakt de GD over diergezondheid in Nederland. Onder andere via de GD-Veekijker, waar vragen van dierenartsen over bijzondere gevallen binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is GD-Veekijker hét centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring dierenartsen oplevert. Deze actuele informatie draagt bij aan een gezonde rundveesector.

